

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Кирилка Симеонова Тагарева – ръководител на катедра Психология в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 96 от 11.11.2025 г. и в интернет-страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на Педагогическия факултет, като кандидат участва гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № РД-22-32 от 09.01.2026 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология), обявен за нуждите на Педагогическия факултет.

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствен кандидат:

гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Педагогически факултет.

Представеният от гл. ас. д-р Диляна Ангелова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

1. Молба до ректора.
2. Автобиография.
3. Дипломи за висше образование и за степен „доктор“.
4. Списък на научните трудове.
5. Научни трудове.
6. Списък с цитирания.

7. Справка за съответствие с минималните национални и допълнителните факултетни изисквания.
8. Анотации и самооценка на приносите на материалите на английски и български езици.
9. Декларация за оригиналност и достоверност.
10. Удостоверение за трудов стаж.
11. Документи за учебната работа.
12. Други документи.

Процедурата за провеждане на конкурса е спазена и е в съответствие с нормативните документи. Представените от кандидатката материали за участие в конкурса са изготвени акуратно, в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитието на академичния състав в ПУ.

Документацията по конкурса е пълна. Дисертационният труд е публикуван като монография – „Приятелство, емпатия и самооценка“, която не е включена в оценката на публикациите за настоящия конкурс. Публикациите за конкурса за „доцент“ не повтарят публикациите за придобиване на ОНС „доктор“ и за заемане на академична длъжност „главен асистент“. Тези публикации не са обект на рецензиране.

За целите на настоящия конкурс, гл. ас. д-р Диляна Ангелова е приложила общо 18 научни труда, от които 1 монография, 1 книга, 16 научни статии, от които 13 на български и 3 на английски език.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Диляна Ангелова е родена през 1984 г. Тя получава бакалавърска степен по педагогика, специалност Начална училищна педагогика и чужд език в ПУ през 2007 г. и магистърска степен по Консултативна психология в същия университет през 2010 г. Диляна Ангелова завършва докторантура в ПУ в направление 3.2. Психология, докторска програма Педагогическа и възрастова психология. През 2013 г. тя защитава дисертационен труд на тема: „Връзки между приятелства, емпатия и самооценка при 13-20 годишни“.

Професионалната кариера на Д. Ангелова е свързана с Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 2018 г. тя е асистент, а от 2022 г. и до момента е главен асистент в

катедрата „Социални дейности“ в Педагогическия факултет. Едновременно с това работи като психолог в професионален футболен клуб „Локомотив“ Пловдив.

Образованието и професионалният опит на Диляна Ангелова са в областта на психологията на развитието, консултативната психология, позитивните отношения, социалните дейности с деца и семейства. Тринадесет години след защитата на дисертационния си труд, Д. Ангелова натрупва академичен стаж, преподавателски и изследователски опит, които съответстват на професионалното направление на откритата процедура: 3.2. Психология (Позитивна психология).

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност

Кандидатката гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова е преподавател в Педагогическия факултет на ПУ, катедра „Социални дейности“. Тя води психологически учебни курсове в бакалавърски и магистърски програми. В бакалавърските специалности Психология, Социални дейности, Предучилищна и начална училищна педагогика тя преподава следните учебни курсове: Позитивна психология, Въведение в консултативната психология, Психология на развитието в детско-юношеска възраст, Психология на развитието IV част, Развитие на приятелските отношения, Социална психология, Психологически основи на кризисната интервенция. В магистърските специалности Приложна психология, Училищна психология, Позитивна психология и Психология на управлението тя преподава Социално познание и поведение. Гл. ас. д-р Диляна Ангелова се справя отлично с учебно-педагогическата дейност.

Кандидатката работи активно със студентите: тя е извела повече от 15 дипломанти и е участвала активно в практическото обучение на студентите от специалност Психология и Социални дейности.

След придобиване на ОНС „доктор“, гл. ас. д-р Диляна Ангелова постоянно е повишавала равнището на своите знания и умения, за което говори участието ѝ в 8 обучения у нас и в чужбина. У нас тя е участвала в обучения на теми: Преподаване в академична среда; Дигитална психология; Обучение за работа с Тест за оценка на вниманието и концентрацията d2-R и др. В чужбина е преминала обучение по програма Еразъм+ в Комотини, Гърция през 2024 и в Ница, Франция през 2025г.

Учебно-педагогическият и преподавателският опит на гл. ас. д-р Диляна Ангелова е напълно достатъчен за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Д-р Д. Ангелова реализира своите научни интереси чрез участие в множество научни форуми – 13 на брой, от които 3 международни и 10 национални. Четири от докладите са на английски език, а 9 - на български език.

Д-р Ангелова също така е активен участник и в националния проект „От висше образование към заетост“, финансиран по програма „Образование“ 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз и изпълняван от ПУ.

Публикациите на кандидатката могат да бъдат класифицирани по вид (монографии – 2 броя; статии – 16 броя); по място на публикуване (научни публикации в реферирани издания и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 2 броя, научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 14 броя); по език, на който са написани (на английски език – 3 броя; на български език – 13 броя), по брой на съавторите (самостоятелни – 13 броя; с един съавтор – 3 броя).

В справката за изпълнение на националните минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, гл. ас. д-р Диляна Ангелова реализира общо 540 точки при изискуемите 400 точки. По раздели те се разпределят както следва:

- Раздел А – 50 точки;
- Раздел В – 100 точки;
- Раздел Г – 260 точки;
- Раздел Д – 130 точки.

По допълнителните факултетни изисквания към учебната дейност на Педагогическия факултет, гл. ас. д-р Д. Ангелова добавя още 108 точки, което е напълно достатъчно за участието ѝ в конкурса.

Публикационната и преподавателска дейност на кандидатката гл. ас. д-р Д. Ангелова изцяло покриват количествените критерии, минималните националните изисквания и допълнителните изисквания на Педагогическия факултет за доцент.

Оценка на качествата на публикационната и преподавателска дейност

Представеният основен хабилитационен труд от гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова е: „Модерният облик на приятелството и отношенията с връстници в ерата на дигиталната революция“, Издателство Коала Прес, ISBN 978-619-261-083-8 Пловдив, 2025. Той представлява самостоятелно научно изследване и достига до резултати, които се отличават от конвенционалното знание за приятелствата и отношенията с връстниците в съвременния свят. Авторката си поставя за цел да изучи приятелските връзки във виртуалното пространство и да очертае позитивните влияния и други влияния върху личностното развитие на подрастващите.

В монографията бихме могли да открием четири основни части.

Първата част е посветена на приятелството, като са разгледани различни дефиниции за приятелството, типология на приятелските отношения, развитие на приятелството през вжданията на различни теории: междуличностната теория на Съливан; етапната теория за социалното познание и развитието на приятелството на Робърт Селман и др.

Втората част е посветена на позитивните отношения. Тук се включват раздели за близките взаимоотношения, връзките между приятелство, привързаност и романтични отношения и за приятелството като източник на социална подкрепа и благополучие. На базата на анализ в светлината на позитивната психология е поставен акцент върху приятелството като основен компонент на психологическото благополучие и позитивното развитие.

Третата част е посветена на влиянието на социалните мрежи и на социалните медии върху близките отношения, общуването, емпатията в юношеска възраст. Анализирани са резултати от съвременни емпирични изследвания върху темата за онлайн общуването и приятелството във виртуалното пространство в контекста на психичното здраве и благополучие. Обсъдени са позитивни аспекти и потенциални рискове на онлайн комуникацията.

Четвъртата част на монографията представя собствено емпирично изследване на авторката. Целта е да се проучат позитивните и негативните ефекти при използването на социалните медии сред 127 респонденти на възраст между 13 и 20 години. Издигнатите хипотези частично се потвърждават. Оказва се, че подрастващите със сигурен тип привързаност демонстрират и сигурност във връзките си в онлайн пространството. Освен това, младежите са склонни да прекарват дълго време в социалните мрежи с цел да поддържат вече създадени приятелства и запознанства.

Хабилитационният труд показва отлично познаване на материята, умело използване на съвременната методология и смелост в търсене на нови, модерни пътища към благополучието чрез приятелството в дигиталния свят.

Темата за приятелството като ключов фактор за благополучието сред децата, тийнейджърите и юношите се обсъждат и в няколко статии на кандидатката. В тях се разглеждат: позитивните отношения и психичното здраве сред юношите; приятелството като специфичен вид близки взаимоотношения, основани на реципрочност, взаимност и равнопоставеност между партньорите в отличие от семейните и детско-родителските отношения; качеството на приятелските връзки при деца в начална училищна възраст в контекста на психичното благополучие; приятелството и позитивните взаимоотношения като ключови предиктори за психично и субективно благополучие през различни етапи от развитието; емпатията в детството и връзката ѝ с позитивните отношения с връстниците и родителите

Академичната дейност на кандидатката – както учебно-преподавателската, така и изследователската и публикационната дейност, са концентрирани в областта на позитивната психология на развитието и позитивната психология в образованието.

В списъка с публикациите присъстват и такива, посветени на спорта и социалната сфера.

Оценка на приносите

Гл. ас. д-р Диляна Ангелова е приложила авторска справка на приносите в трудовете, които е представила за рецензиране. По нейна преценка те са в две тематични направления:

1. Приятелство и позитивни отношения с връстници.
2. Позитивно образование и консултативна практика.

И в двете тематични направления авторката е обособила както теоретични, така и практико-приложни приноси, с които съм съгласна.

Тематичното направление „Приятелство и позитивни отношения с връстници“ включва публикациите: хабилитационният труд – Модерният облик на приятелството и отношенията с връстници в ерата на дигиталната революция, 2025; статиите: „Friendship - psychological aspects“, 2025 и „Friendship in the context of positive social relationships and subjective wellbeing“, 2025; статиите 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12.

Като важни приноси в това направление могат да бъдат посочени:

- Представен е анализ на спецификите на приятелството, позитивните взаимоотношения, привързаността и благополучието.
- Представени са емпирични доказателства за протективните функции на приятелството и позитивните социални отношения в младежка възраст.

- Приятелството е анализирано като източник на социална подкрепа и благополучие.
- Анализирани са някои концепции от позитивната психология, като концепцията за позитивните отношения, концепцията за смисъла в живота, за алтруизма, самоактуализацията и теорията за привързаността.
- Обяснено е как приятелството и позитивните отношения съдействат за постигане на благополучие в младежка възраст.
- В приложен характер са изследвани връзките между: качествените параметри на приятелството и индикаторите за субективно благополучие; показатели за психично функциониране в юношеството.

Тематичното направление „Позитивното образование и консултативната практика включва публикациите 1, 2, 9, 10, 13, 14.

Като важни приноси в това направление могат да бъдат посочени:

- Формулирана е цялостна визия за позитивното образование като интеграция между академично учене, развитие на силните страни на характера, социално-емоционални компетентности и благополучие на учениците.
- Систематизирани са ключови принципи на позитивната образователна среда с фокус върху силните страни на характера, вътрешната мотивация, приобщаването, емоционалната сигурност и позитивните взаимоотношения на юношите.
- Изградена е цялостна рамка, интегрираща различни модели и позитивни образователни практики, свързани с позитивни емоции, ангажираност, смисъл, постижения, автономност, личностен растеж, житейска целенасоченост, себеприемане, самосъзнание, самоуправление, социална осъзнатост, умения за поддържане на пълноценни взаимоотношения, отговорно вземане на решения.
- Обоснована е нуждата от цялостен подход към училищната политика, който да постави благополучието наравно с академичните постижения и да включва ученическо самоуправление.

Като цяло, научните приноси формират и обосновават нова концепция за приятелството, позитивните отношения през детството и юношеството в контекста на позитивното образование и дигитализацията.

Цитирания

Справката за цитиранията показва, че публикациите на кандидатката са предизвикали академичен интерес. Общо са представени 13 цитирания. Цитиранията са в колективни томовете с научно рецензиране.

Броят на забелязаните цитати отговаря на изискванията за заемане на длъжността „доцент“ в Педагогическия факултет на ПУ.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Представеният хабилитационен труд и авторските публикации са личен принос, което ми дава основание да твърдя, че кандидатката гл. ас. д-р Диляна Ангелова отговаря на нормите на научната етика във връзка с процедурата, уредена в ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

В рамките на моята компетентност не открих текстове, които могат да бъдат определени като плагиатство, а и в периода на работата ми върху рецензията не съм получавала сигнали за такова.

5. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки. Препоръчвам на гл. ас. д-р Диляна Ангелова да продължава научно-изследователската си и преподавателската дейност в областта на позитивната психология.

6. Лични впечатления

Познавам Диляна Ангелова от 2007 година като студентка в магистърската програма по Консултативна психология. През 2013 г. бях член на научното жури като рецензент на нейния труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, а през 2022 - член на научното жури в конкурса за главен асистент. Личните ми впечатления са изцяло положителни. Тя успява да съчетава успешно преподавателската и научно-изследователската работа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и главен асистент. В работите

на кандидата има оригинални научни и приложни приноси. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова е несъмнена.

Постигнатите от гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогическия факултет за избор на гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология).

24.02.2026 г.

Рецензент: .....

Пловдив

(проф. д-р Кирилка Тагарева)